

ВІТАМІННИЙ СКЛАД КОШИКІВ СОНЯШНИКА ОДНОРІЧНОГО

Соколова О. О., Гонтова Т. М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вітаміни присутні в тканинах у дуже низьких концентраціях, вони потрібні організму в обмежених кількостях, оскільки відіграють роль каталізаторів в обмінних процесах. Дефіцит вітамінів призводить до неповноцінної діяльності багатьох ферментних систем, порушення всіх видів обміну речовин, порушення роботи гормональних систем, послаблення імунної системи. В даний час є актуальним вивчення рослин з точки зору вітамінного складу для розширення натуральних джерел вітамінів [1].

Для вивчення вітамінного складу нами був обраний соняшник однорічний (*Helianthus annuus L.*) посівного сорту *Ranok*, оскільки він має досить широку сировинну базу на території України, широко застосовується в харчовій, кондитерській, паливній промисловості, але з фармацевтичної точки зору вивчений недостатньо. Раніше за допомогою сучасних методів аналізу були проведені дослідження складу полісахаридів, гідроксікоричних кислот, флавоноїдів, ефірної олії, амінокислот, мінеральних речовин та жирних кислот [2, 3, 4].

Кількісний вміст вітамінів В₁, В₂, РР, Е визначали фотоколориметричним методом, вміст суми каротіноїдів досліджували спектрофотометричним методом.

Вітамін В₁ позитивно впливає на проведення нервового збудження в синапсах та володіє помірними гангліоблокуючими властивостями, його вміст у кошиках соняшника однорічного склав 2,56 мг%. Вітамін В₂ бере участь в обмінних процесах, сприяє виробленню гемоглобіну, серотоніну, нейромедіаторів, кортикостероїдів, еритроцитів, підтримує нормальну функцію зору, надає нігтям, волоссю і шкірі здоровий вигляд, сприяє засвоєнню вітаміну Д, фолієвої кислоти, вітаміну В₆, залізу. Вміст вітаміну В₂ у кошиках соняшника однорічного склав 1,55 мг%. Вітамін РР входить до складу ферментів, що забезпечують клітинне дихання, впливає на серцево-судинну і нервову системи, нормалізує роботу шлунка та підшлункової залози. Цей вітамін містився у кількості 1,24 мг%. Вітамін Е виявляє антиоксидантну дію, забезпечує дозріванню статевих клітин, активізує сперматогенез, сприяє збереженню вагітності і підвищує функцію молочних залоз. Його вміст у сировині склав 2,72 мг%. Каротіноїди служать джерелом збагачення організму вітаміном А, який є компонентом клітинних мембран, а також, будучи антиоксидантом, впливає на окислювальні процеси в організмі. У кошиках соняшника каротіноїди містилися у кількості 1,47 мг%.

Таким чином, вперше у кошиках соняшника однорічного виявлені вітаміни групи В, РР, Е, каротіноїди та визначено їх вміст. Отримані дані будуть використані в подальших дослідженнях.

Література.

1. Горбачев В. В., Горбачева В. Н. Витамины. Макро- и микроэлементы. – М.: Медицинская книга, 2011. – 432с.
2. Соколова О. О. Порівняльний аналіз жирнокислотного складу органів соняшника однорічного / О.О. Соколова, Т.М. Гонтова // Зб. наук. праць співробіт. НМАПО імені П. Л. Шупика. – 2014. – №23 (4). – С. 250–253.
3. Соколова О. А. Определение органических кислот в различных органах подсолнечника однолетнего / О. А. Соколова, Т. Н. Гонтовая, Я. С. Кичимасова // Актуальные вопросы науки, образования и производства в фармации : материалы науч.–практич. конф., 2013г. : тезисы докл. – Ташкент, 2013. – С. 91–93.
4. Соколова О. О. Вивчення динаміки накопичення елементів у кошиках соняшника однорічного / О. О. Соколова // Зб. наук. праць «Проблеми екологічної та медичної генетики і клінічної імунології» Київ-Луганск, – 2014. – №2 (122). – С. 178–184.